

డాక్టర్ పి.ఎస్.గోపాలకృష్ణ

పోస్టుల్ మర్కెట్ కొడల్ లైఫ్ లైఫ్...²

శ్రీపతి పండితారాధ్యుల బాలసుబ్రహ్మణ్యంతో నాది ఐదు పదుల స్నేహం. బాలునే కాదు.. ఆయన తండ్రిగారు కూడా నాకు బాగా తెలుసు. బాలు గురించి నేను తొలిసారి విన్నది 1960లలో. తను తిరుపతి శ్రీ వేంకటేశ్వర ఆర్ష కళాశాలలో శ్రీ యూనివర్సిటీ తరగతిలో పదువుతుండేవారు. నేను శ్రీ వేంకటేశ్వర హైయర్ సెకండరీ పారశాలలో తొమ్మిదో తరగతి చదివేవాడిని. మా పక్క (మిట్ట) వీధిలో తను ఉండేవారు. మా కొత్త వీధిలో బాలుకు కొందరు చుట్టూలుండేవారు. వారి ఇంటికి వస్తూ పోతూ ఉండేవారు. పాటలు బాగా పాడతాడని బాలుకు అప్పుడే పెద్ద పేరు. ఆ తర్వాత నాకు ప్రత్యక్ష పరిచయం చెన్నపట్టుంలోనే. బాలు పాటలు పాడటం ప్రారంభించి గాయకుడిగా స్థిరపడుతున్న సమయంలో నేను మద్రాసులో ఎంపి చదువుతూ ఉండేవాడిని. తిరుపతి పరిచయం వల్ల అప్పుడప్పుడు వాళ్లింటికి వెళ్లు ఉండేవాడిని. అలా వారి తండ్రిగారు కూడా నాకు తెలుసు. బాలులాగానే ఆయన కూడా మృదువ్యభావి. ఆయనకు అనేక విషయాలపై ఆసక్తి. వాళ్లింటికి వెళ్లినప్పుడు వాటిని నాకు చెబుతూ ఉండేవారు. ఈ లక్షణాలు తండ్రి నుంచి బాలుకు సంక్రమించి ఉండవచ్చు. వారిద్దరి మాటలోను, పాటలోను చిన్న అప్పత్తుతి కూడా ఉండేది కాదు. అలా మా పరిచయం పెరిగింది. ఒక దశలో మేము ప్రతి రోజు కలుసుకుంటూ ఉండేవాళ్లం. 1969 అక్టోబర్ నుంచి 1975 చివరిదాకా మేం కలుసుకోని రోజు లేదు. ఆ రోజుల్లో బాలుకు ఒక స్కూలర్ ఉండేది. ఆ స్కూలర్ వెనక సీట్లో కూర్చుని.. ఆయన, నేను అద్దె ఇళ్ల కోసం వేటాడిన రోజులు ఎన్నో! పాటల రికార్డింగులకు వెళ్లిన రోజులు ఇంకెన్నో! వయస్సులో కొద్దిగానే పెద్దయినా- ఆయనను నేను అన్నగారు అని పిలిచేవాడిని. ఆయన నన్ను తమ్ముడు అని పలకరించేవారు. ఈ మధ్యలో కలుసుకున్నప్పుడు కూడా అదే పిలుపు. మొదటి రోజు చూపించిన అప్పాయతలో ఏ లేశం కూడా తగ్గలేదు.

తెలియకపోయినా- నా
అభిప్రాయాలను ఆయన
పరిగణనలోకి తీసుకొనేవారు. దీనిని
వివరించటానికి ఒక ఉదాహరణ
ఉటంకిస్తా. మానవుడు-దానవుడు
సినిమా పాటల రికార్డింగ్సు బాలుతో
పాటుగా నేను వెళ్లా. సీనియర్ సంగీత
దర్జకుడు అశ్వత్థామ ఆ సినిమాకు
సంగీతం అందించారు. సుశీలతో కలిసి
బాలు - 'అఱువూ అఱువున వెలసిన
దేవా' పాటను పాడారు. నేను బయట
కూర్చుని వింటున్నా. రికార్డింగ్
పూర్తయపోయింది. బాలు పాట పాడి
బయటకు వచ్చి "పాట ఎలా ఉంది" అని
అడిగారు. సంగీతానికి నేను శ్రోతనే కానీ
మంచి విమర్శకడిని కాను. అయినా
మనసులో ఏదో వెలితి. పాట శ్రుతి
సరిపోయినట్లు అనిపించటం లేదు. దాంతో బాలుతో కాష్ట
సందిగ్దంగా- "ఎక్కువ శ్రుతిలో పాడితే బావుంటుందేమో!
అన్నా. మమల్ని దూరం మంచి సంగీత దర్జకులు
అశ్వత్థామ గమనిస్తున్నారు. మా దగ్గరకు వచ్చి

బాల సుబ్రహ్మణ్యం గాత్రం-
పి.జి. శ్రీనివాస్, ఏసుదాసు గార్ల
గాత్రాలకు దగ్గరగా ఉన్నట్టు
లనిపిస్తున్నది” అని ఒక సాల
రాజేశ్వరరావు గాలితో చెబితే,
అయిన ఏ మాత్రం
తడుముకోకుండా - “అతని గాత్ర
విడిగా ఉంచి. విడిగానే ఉంటుంటి
అని సమాధానమిచారు.

విషయమేమిటని అడిగారు. బాలు నా అభిప్రాయమేప్పారు. అప్పటికే వాయ్ కళాకారులు వెళ్లిపోవటానికి సరంజామా సర్దేసుకుంటున్నారు. సాధారణంగా లింగాల రికార్డ్‌స్టాటిస్టిక్స్ పూర్తయిన తర్వాత మార్గులు చేయటానికి సంగీత దర్శకులు ఇష్టపడరు. గాయకులు కూడా పడతారు. కానీ బాలు ఏ మాత్రం సంకోచం లేకుండా పెంచి అశ్వత్థామగారికి పాట పాడి వినిపించారు. అశ్వత్థామ గారికి నచ్చింది. పెంటనే ఆయన రికార్డ్ ముగించి వెళ్లిపోతున్న వాయ్ కళాకారులనూ, సుశీల మల్లి రికార్డ్‌స్టాటిస్టిక్స్ ఫిలిచారు. మరో వెర్నన్ చేశారు. ఆ పాట ఎప్పుడు విన్నా- బాలు అణుకుపు అశ్వత్థామ గారి సౌజన్యం గురుకొసాయి.

బాలుతో అత్యంత సాన్నిహిత్యం ఉన్న సంగీత దర్శకుల్లో కోటి ఒకరు. బాలుతో తనకున్న

బాలు త్వరగా కోలుకోవాలని మీరు పూజలు
చేయించారని తెలిసింది..

ఆయన ఆస్తుల్లిలో చేరి.. క్రిటికల్ అని వార్తలొచ్చినప్పటి నుంచి నాకు మనసులో అదోలా ఉంది. కాళీ, మూగాంబిక, ధర్మస్తల, శబరిమల తదితర పుణ్యశ్శైతాలకు ఆయన వివరాలు పంపి పూజలు చేయించా. మా ఇంట్లో ఆయన పేరు మీద కాళీకాల అవిచేసు చేయాలి. శస్త్రము చేయాలి. ఏడు

పోమం, అభిప్రకం చయించా. పూజలు చయించ
తెలు

తెలిసిన పండితులతో ఆశీర్వచనలు ఇప్పించా. మె
జ్యోతిషుడు 'ఆయనకు రెండు గ్రహాలు బాలేవు. ఎ
క్రిటికల్గా ఉంది. కేతువు-రవికి జపాలు చేయించ
గ్రహాదోషాలకు జపాలు చేయించా. పట్టిసిటీ కోస
చేయడం లేదు. ఇప్పటి దాకా ఎవరికీ చెప్పలేదు
ఆయన త్వరగా కోలుకోవాలని ప్రార్థిస్తున్నవారెండ
ప్రార్థనలు ఫలించి ప్రమాదం నుంచి బయటపడ
నమ్మకం నాకుంది.

సంగీత దర్శకుడిగా బాలును మీరు కష్టపెట్టిన
సందర్భాలేషైనా ఉన్నాయా?
ఏ పాటవైనా పాడగల గాత్రం ఆయనది. చిరంజీవిగారి
నూరో చిత్రం 'త్రినేత్రుడు' సినిమాలో 'పాప్యా.. ఓ పాప్యా'
అంటూ వెన్ను బీట్టతో సాంగ్ కంపోజ్ చేశాం. సాధారణ
— తల్లిటో నే ఉఱ్ఱి తెండు తెర్కు తో

గాయకుడికి పై రెంజ్లో ఆ పాట పాడడం కష్టమే.
బాలుగారికి కూడా మొదట పట్ట దొరకలేదు. కానేపు సాధన
చేసి, అధ్యతంగా పొడారు. ఎలాంటి పాట అయినా నేర్చుకుని
పొడేవారు. పాట నేర్చుకున్న తర్వాత వాయిస్ రూమ్లోంచి
మమ్మలందరినీ బయటకు వెళ్లిపోమ్మనేవారు. పది పదిహేను
నిముపాలు ఆయన్ని ఒంటరిగా వదిలేస్తే పక్కాగా రెడీ అయి
షైక్ దగ్గరకు వచ్చేవారు. కొన్ని వేల కచేరీలలో హిందీ, తమిళ,
తెలుగు పాటలు పాడిన అనుభవం ఆయనది. అందుకే ఏ

యుగ గాయకుడు కూడా!
**వ్యక్తిగతంగా... సంగీత పరంగా... బాలుగారి నుంచి
మీరు నేర్చుకున్న విషయాలు ఏమిటి?**
ఓర్ను.. సహనం.. గౌరవం ఇచ్చిపుచ్చుకోవడం.. నెమ్మదిగా
మాటల్లాడటం... ఇవన్నీ ఆయన దగ్గర నుంచి నేర్చుకున్నా.
మొదట్లో మేము చాలా హడావిషిగా.. స్నీధుగా ఉండేవాళ్లం.

చాలా కాలం క్రితం గంధర్వులు
ఆకాశంలో విహారిస్తుంటే.. ఒక గాన
గంధర్వుడు తప్పివేణయి భూలోకానికి
వచ్చేశాడు. ఎలాగా వచ్చాం కదా అని
మానవ రూపం ధరించి అందలకీ
గానామృతం పంచటం

ముదలుపట్టాడు. బాలును చూస్తూ
నాకెందుకో ఈ కథ నిజమేనేమో.

ଓଡ଼ିଆ ଲେଖକ ଓ ଚାରି ପଦାଳ

ಅನುಷ್ಠಾನದ.

ఆగిరది వుర్డ పోతీ కొను

ఆంధ్రజ్యుతి

గీతాలు

కుటుంబ కదంబం

ଓদିଆ • ୩୦ ଅଗଷ୍ଟ ୨୦୨୦

features@andhrajyothy.com

పొగుల్ నేనే గీత్” అనే పీచువ్వాలో పొడించుటకున్న

బాలును బొంబాయికి పిలిచారు. అప్పటికే బాలు వేల

వాటలు వాడ ఉన్నా అంత గప్ప నంగిత ద్వారాడన
సంతృప్తిపరచగలనా లేదా? అనే సందేహం బాలు

మనసులో ఉంది. బొంబాయి వెళ్లి నొపొదగారి ఇంట్లో పాట రిహార్యుల్ని చేశారు. ఆ రాత్రి హోటల్కు వచ్చి మూడు గంటల దాకా ప్రాక్టీసు చేశారు. ఉదయం రికార్డింగ్స్కు వెళ్లారు. వాస్తవానికి అది చాలా పెద్ద పాట. ఒక టేక్లో పాడటం చాలా కష్టం. నొపొద పాటను విడదిని రెండు టేకులు తీసుకుండా మంటే బాలు వినలేదు. ఒక టేక్లోనే పాడతానన్నారు. పాడేశారు. ఒకే టేక్లో మొత్తం పాట ఓకే అయిపోయింది. కానీ ఆలాప్ సరిగ్గా రాలేదేమౌననేది బాలు అనుమానం. నొపొద గారి దగ్గరకు వెళ్లి మళ్ళీ పాడతానని

చిత్రాలను నాకు ఇచ్చారు. వాటన్నింటినీ గుదిగుచ్చి ఆయన అందమైన ప్రైత్యాన్ని ప్రతిష్ఠించే జీవితచరిత్ర దాదాపు పూర్తయింది. దానికి ‘జీవనగానం’ అని తాత్యాలికంగా పేరు పెట్టుకున్నా. ఈ ఏడాది చివరకు విడుదల చేయాలనుకున్నాము. ఇద్దరమూ కలిసి రచనలో అవసరమైన కూర్చులు చేర్చులు చేద్దామని అనుకున్నాము. ఇంతలోనే అనుకోని అవాంతరం వచ్చి పడింది. అయినా ఆయన దాని నుంచి కోలుకుంటారని.. ముందు అనుకున్నట్లే ఈ ఏడాది చివరకు ఆయనే పుస్తకాన్ని విడుదల చేస్తారని గాడంగా విశ్వసిస్తున్నా. ఆయన త్వరగా కోలుకోవాలని దేవడిని ప్రార్థిస్తున్నా. మంచివాళ్ళకు దేవడు ఎప్పుడూ మంచే చేస్తాడు. నా ప్రియాతి ప్రియమైన అన్నగారు బాలు త్వరగా కోలుకొని మనందరి ముందుకు వస్తారు. తమ గుదర్చగానంతో అందరినీ ఆలరిపారు.

(రచయిత ఆకాశవాణి, హైదరాబాద్ కేంద్రం పూర్వ నిర్వహకులు)

స్వదితనం నేర్చింది ఆయనే! నా
శరీర్లో మొడటి పాట పాడింది ఆయనే
ఆర్ధస్తుతో కలసి పాడాల్సిన పాట.
తో బిజీగా ఉన్నప్పటికీ మధ్యాహ్నం
15కి స్వాధియోకు వచ్చి టూన్ న్
పుకుని 2..30కి రికార్డింగ్ పూర్తి
రు. కోదండపాణి స్వాధియోలో నా
పోజింగ్ రూమ్ పూజకు వచ్చి.. నా
చున కిందే కూర్చుని నా కుడికాలుని
మన చేత్తో తట్టి ‘నువ్వు ఇక్కడ చక్కం
పు కోటి! నీకు అన్ని కలిసాస్తాయి.

A photograph of two men standing side-by-side, smiling at the camera. They are holding a large, rectangular wooden plaque. The plaque has a textured, bark-like surface. In the center, it features the number '10' in a large, stylized font. Above '10' is a circular emblem containing a bird. Below '10' is the word 'YEAR' and at the bottom, it says 'BOGAMOVIES PRESENTED TO: Mr. KOTI'. The man on the left is wearing a light-colored shirt with blue stripes and glasses. The man on the right is wearing a grey checkered shirt. They are standing in front of a background of vertical yellow, red, and black stripes.

సమస్యెం లేదు' అన్నారు. కృష్ణగారి దగ్గరకు బాలును తీసుకువెళ్లాలనుకున్నాం. ఆయన అంగీకరించారు. పద్మాలయా స్టూడియో ఆఫీసులో వారిద్దరూ కలిసారు. కృష్ణగారు ఆయనను చూసిన వెంటనే- 'బాలూ! ఎలా ఉన్నావ్' అని పలకరించారు. ఆ తర్వాత ఇద్దరూ చాలాసేపు మాట్లాడుకున్నారు. మేం 'హామ్యుయ్యా' అనుకున్నాం. కదసుభాంతమయింది.

యువగాయకులు బాలు దగ్గర నుంచి ఏం నేర్చుకోవాలి?

సంగీతపరంగా ఆయన ఒక మేరు శిఖరం. అంతకన్నా ముఖ్యంగా- మనిషి ఎలా నడుచుకోవాలి? భాషను ఎంత గౌరవించాలి? అనేవి ఆయనను చూస్తే తెలుస్తుంది. తెలుగింత అందంగా మాట్లాడతారో.. కన్నడ, తమిళం, హిందీ, ఇంగ్లీష్.. అన్ని భాషలు అంతే అందంగా మాట్లాడతారు. అంత బహుముఖ ప్రజ్ఞాశాలైనా- ఎంతో వినయంగా ఉండటమే ఆయన గొప్పతనం.

